

EEN BEPAALDE DAG IN HET LEVEN VAN IEDEREEN

Leesexemplaar

stijn vranken

roman

een
bepaalde
dag in het
leven van
iedereen

P E L C K M A N S

Een bepaalde dag in het leven van iedereen is een roman.

Hoewel van sommige personages een tegenhanger bestaat in het echte leven zijn zowel hun karakterisering als de gebeurtenissen waarin ze worden weergegeven ontsproten aan de verbeelding van de auteur en worden ze fictief gebruikt. Een bepaalde dag in het leven van iedereen moet dan ook worden gelezen als een roman, niet als een historisch verhaal.

*Don't be so overly dramatic about it, Chuck.
You're saying it's a falsehood, but Sean Spicer,
our press secretary, gave alternative facts.*

— Kellyanne Conway, 'Counselor to the President'
namens Donald J. Trump, januari 2017

14 FEBRUARI 1990

voyager

•

Voyager heeft de rand van het zonnestelsel bereikt. Het lijkt bijna banaal, zoals het hier in acht woorden wordt meegedeeld. Man botst tegen paaltje op parking van supermarkt. Vrouw herkent overleden kat in kaaskorst op lasagne. Dat kaliber. Maar het is allesbehalve banaal. Een door mensenhanden gemaakt tuig dat zes miljard kilometer heeft afgelegd. Een blikken trommel die helemaal tot voorbij Jupiter en Saturnus en Uranus en Neptunus is gevlogen. Een veredelde koelkast die nu op het punt staat om ons zonnestelsel te verlaten.

Alhoewel: op het punt staat? Dat zou evenzeer nog een hele tijd kunnen duren. Niemand weet hoe de grens tussen *bier* en *daar* er eigenlijk uitziet. Hoe breed ze is. Hoe afgebakend. In de ruimte zijn geen vorsten om lijnen te trekken die *bij ons* scheiden van *bij hen*. Misschien is het gewoon een geleidelijke overgang, van heliosfeer naar interstellaire ruimte. Waarschijnlijk.

We weten het niet precies.

– Sorry trouwens van die veredelde koelkast; dat was misschien weinig respectvol voor Voyager. Maar het was bedoeld om een idee te geven van haar afmetingen, al klopt ook dat niet helemaal. Want er bestaan waarschijnlijk niet bijster veel koelkasten die eruitzien als een afgeplatte, boekige cilinder van een halve meter hoog en anderhalve meter breed, en nog minder met daarbovenop een dubbel zo grote schotelantenne en een twee meter uitstekende pyloon waartegen spectro-, magneto- en andere polarimeters zijn

gemonteerd. Al weet je natuurlijk nooit, met die moderne Amerikaanse ijsmastodonten... –

Zie ze vliegen. Hier heerst alleen nog de leegte.

Haar tocht is sowieso al historisch geweest. Niet zozeer vanwege de duizelingwekkende afstand die ze heeft afgelegd – die verbleekt in vergelijking met wat nog moet komen. Maar ze heeft onderweg zoveel gezien, gemeten of geanalyseerd wat nog nooit eerder was gezien, gemeten of geanalyseerd dat het bijna decadent werd. NASA-wetenschappers die op den duur bij elke bliep aan nieuwe informatie even in de zetel moesten gaan liggen, de broeksriem open, digestief bij de hand, om eerst de vorige portie aan nieuwe inzichten te verteren; zoiets ongeveer. Maar het meest waren die NASA-wetenschappers nog onder de indruk van haar beelden. Actieve vulkanen op een maan van Jupiter. De gekleurde ringen van Saturnus. Wolken en poollicht en kraters, klikvast gefotografeerd en pixel per pixel aardwaarts gezonden. Fenomenaal, om dat woord ook maar eens te gebruiken. Een koninklijke harmonie met begeleidend vierstemmig koor om bij haar thuiskomst enthousiast Verdi's triomfmars in te zetten: dat zou het minste zijn om Voyager gepast weer te verwelkomen.

Maar dat zal niet gebeuren, natuurlijk. Want ze zal niet thuis-komen, nooit. Verder en verder zal ze reizen, onverstoorbaar, aan vijftien kilometer per seconde.

Zie ze vliegen.

Vijftien kilometer.

Alweer vijftien kilometer.

Nog eens vijftien kilometer.

Opnieuw vijftien kilometer.

En alweer vijftien kilometer.

Ze zal misschien de mensheid overleven.

Ze zal misschien de aarde overleven.

Waarschijnlijk.

We weten het niet precies.

Haar eerste missie zit erop.

•

14 FEBRUARI 1990

de kabinetsmedewerker

•

De kabinetsmedewerker zweet. Hij lijkt zenuwachtiger dan de minister zelf. Want vandaag is de cruciale dag. De persconferentie is gepland om twee uur. Niet te laat, zodat de televisiereporters hun verslag nog klaar kunnen krijgen tegen het nieuws van zeven of half acht, afhankelijk van de zender. Maar ook niet te vroeg, zodat zelfs de minst gemotiveerde krantenjournalisten nog tijd genoeg hebben om rustig uit te slapen, enkele koffietjes te drinken, misschien al wat te schrijven, een hapje te eten en de trein richting Brussel te nemen, of de auto. Twee uur is een prachtig uur voor een persconferentie. Daarover was iedereen het eens op het kabinet van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting. Nog tweeënveertig minuten.

De tafel staat klaar. Iemand heeft besloten om er een lang, wit tafelkleed over te draperen, met de rand tot net boven het vast tapijt. Wit staat voor puurheid. Zuiverheid. Al is de reden dat iemand voor een wit tafellaken heeft gekozen waarschijnlijk banaler. Omdat witte tafellakens de enige beschikbare zijn, bijvoorbeeld, in het al bij al niet erg gezellige perszaaltje van het kabinet. Het textiel vertoont vage kringsporen van ooit gemorste koffie. Wel een toepasselijke metafoor, denkt de kabinetsmedewerker wanneer hij de vlekken opmerkt. Maar hij laat het tafelkleed voor de zekerheid toch maar vervangen door een ongerepte exemplaar. Want met toepasselijke metaforen heeft nog nooit iemand een berisping van een minister vermeden.

Achter de tafel staan vier stoelen. Vier. Eerst stonden er maar drie. Maar de kabinetsmedewerker vond dat hij het recht had om op zijn minst ook mee in beeld te zitten. Daar had hij echt een punt van gemaakt. Tot verbazing van zijn collega's, want meestal is hij niet zo'n puntenmaker. Maar hij is tenslotte diegene die het leeuwendeel van het gloednieuwe beleidsplan uit zijn Olivetti ET Personal 55 heeft geperst. Hij heeft veruit het meeste werk verricht. En dus had Johny, de kabinetschef, toegegeven. 'Oké, ik snap het al. Jij wil natuurlijk ook in beeld komen, zodat je vrouwtje met eigen ogen kan zien dat je al die avonden niet voor niks zo lang hebt doorgewerkt. Maar wil je dan wel gewoon zwijgen, oké? Laat ons het woord maar voeren.'

En dus werd er nog een vierde stoel bijgeschoven, waarop de kabinetsmedewerker dadelijk in stilte mag gaan zitten. Johny zal de persconferentie inleiden. Daarna zal de minister spreken. Dan zal Johny vragen of er nog vragen zijn, en de minister zal die beantwoorden. En als hij het antwoord niet precies weet, dan zal de minister iets zeggen dat voor de aanwezige journalisten moet verhullen dat hij het antwoord niet precies weet. Daar is de minister heel goed in. En dat moet ook, want zelfs een minister kan niet alles weten. Het beleidsplan dat hij vandaag zal voorstellen, bijvoorbeeld, telt bijna duizend pagina's aan tabellen, berekeningen, omschrijvingen, hypothesen, conclusies, intenties en maatregelen. Maar nooit zal de minister zeggen: 'Oei, dat weet ik niet, dus voor het antwoord op deze vraag geef ik graag het woord aan mijn medewerker, want hij is tenslotte degene die dat allemaal heeft berekend en herrekend; die kent die tabellen beter dan zijn eigen vrouw.' En gelukkig maar. Want de kabinetsmedewerker zou hikkelen en stotteren en over zijn eigen woorden struikelen. Ieder zijn job.

Zijn job. Hij is ondertussen al meer dan vijftien jaar kabinetsmedewerker. Altijd op Leefmilieu of Ruimtelijke Ordening. Zo werd hij toch nog een wereldverbeteraar, al had hij zich daarvoor wel in de hokjes 'professioneel', 'hardwerkend' en 'stipt' moeten wurmen. Maar wat wil je? Hij was te slim om zijn hele leven hippie te blijven. Te kneedbaar. Te conformistisch. En dus – het gebeurde automa-

tisch, zonder dat hij het zo had gepland – had hij plots vast werk. Zo gaat dat. Eerst ben je een halve nozem en protesteer je met hart en ziel tegen Het Systeem. Ben je een vurige verdediger van De Vrijheid. En niet veel later zet je je wekker om half zeven, om toch maar zeker geen berisping op te lopen omdat je een minuut te laat komt op je werk.

Ook vanmorgen wekte zijn wekker hem al om half zeven. Want zeker vandaag mocht hij geen minuut te laat komen. Om negen uur: de laatste briefing met de kabinetschef. Om elf uur: de laatste briefing met de minister. Om half een: een lichte lunch. ‘Zorg dus alsjeblieft dat jullie allemaal op tijd zijn,’ had Johnny-de-kabinetschef gewaarschuwd, ‘want er zit nog minder speling op onze planning dan op de glimlach van die bordjesdraaister bij *Het Rad Van Fortuin*.’

En dus werd de kabinetsmedewerker stipt om half zeven geplukt uit een eclectische droom waarvan hij zich enkele minuten later alleen nog enkele onsamenhangende flarden kon herinneren, zonder enig idee wie precies al de andere mensen waren geweest die daarin een rol hadden gespeeld. Hij had maar vijf uurtjes geslapen, onrustig en gehaast, nadat hij ’s avonds nog naar een rockconcert was geweest. Want sinds zijn hippietijd mag hij dan wel zijn opstandigheid zijn kwijtgeraakt, en zijn onbezonnenheid, en zijn je-m’en-foutisme, en ook wel zijn zin voor avontuur en veruit de meeste van zijn idealen, maar niet zijn liefde voor muziek. Als dus een van de meest spraakmakende groepen van het moment in de buurt komt optreden, tja, dan mag hij daar niet ontbreken, belangrijke dag voor de boeg of niet.

En daarbij. Misschien zou dat hem weer helemaal wakker schudden. Zodat hij definitief zijn idiote plan zou kunnen begraven. Meer zelfs, zodat hij eindelijk – na twintig jaar! – voor eens en voor altijd afscheid zou kunnen nemen van dat meisje waarvoor zijn liefde ondertussen al lang verdampt had moeten zijn. Misschien zou dát hem, kortom, na maanden van eenzaam zwoegen in de beslotenheid van zijn kabinetsbureeltje, weer met beide voeten in de loeiharde werkelijkheid droppen.

Tja. Draaide dat even anders uit.

Zijn idiote plan was ergens half december beginnen te rijpen, bij het bepalen van de datum van de persconferentie: 14 februari 1990. Tot dan had hij alleen nog maar sporadisch aan haar gedacht, zoals dat hoort bij lang verloren liefdes. Als hij de radio 'Je t'aime... moi non plus' hoorde kreunen. Als hij Cassiopeia aan de hemel zag defileren. Of als hij iemand 'Vive nous!' hoorde roepen, wat trouwens niet heel dikwijls meer gebeurde.

Maar sinds 14 februari 1990 ter sprake kwam, veranderde dat. Sinds die dag werd gekozen als dé dag om het meest ambitieuze natuurbeschermingsplan uit de vaderlandse geschiedenis te presenteren, kon hij haar geen seconde meer uit zijn hoofd zetten. Want hij realiseerde zich natuurlijk meteen de bijzondere betekenis van die dag.

Of liever: van de dag erna.

Hij was drieëntwintig. Zij was negentien-of-zo. Hij was net afgestudeerd. Zij ging al een jaar-of-zo niet meer naar school. Hij begon aarzelend kleurrijke kaftans te dragen, of broeken met olifantenpijpen. Zij droeg het liefst van al niks. 'Stel je voor, ik, olifantenpijpen?' Ze moest zelf hard lachen om haar woordspeling. Hij vond haar lach het mooiste geluid dat er bestond. Het was 1969, en ze hadden elkaar net leren kennen.

Ze was gewoon op hem afgestapt, toen ze hem op straat zag lopen. Later zou ze hem vertellen dat ze het zelf natuurlijk ook vreselijk spannend had gevonden, maar dat ze duidelijk *iets* had gevoeld toen ze hem voor het eerst zag, 'een klik, een vonk; noem het wat je wil'. En dat ze had beseft dat hij onherroepelijk weer in de massa zou verdwijnen als ze niks ondernam, waardoor ze nooit zou weten of hij misschien die man was die speciaal voor haar op de wereld was gezet. Dat risico had ze niet willen nemen, 'want van die *ietsen*, die voel je toch niet voor niks, mag ik hopen?'

‘Ik zou je botweg kunnen vragen hoe je heet,’ sprak ze hem aan, ‘maar dan ontnem ik mezelf het plezier van het raden.’ Hij wou iets antwoorden, maar hij was zo overdonderd door haar, door haar buitenaardse schoonheid én door de gedachte dat hij nu meteen iets gevast of iets grappigs of in ieder geval iets moest zeggen, dat hij helemaal niks zei. ‘Ik ben hier namelijk supergoed in,’ ging ze verder, ‘ik weet bijvoorbeeld absoluut zeker dat jij niet Gustaaf heet, en ook niet Petrus, is het niet?’ Hij kon alleen maar neen schudden. ‘En ook niet Mark, Tom of Tony.’ De grote evidentie waarmee ze deed wat ze deed verdoofde hem tot figurant in zijn eigen leven. ‘Maar nu wordt het natuurlijk moeilijker, dus mag ik even je hand nemen? Dan kan ik het beter voelen.’ Ze nam zijn hand in haar rechterhand. Met haar linkerhand wreef ze er zachtjes over, alsof ze een ziek hamstertje troostte. Ze had zwarte randjes onder haar nagels, zag hij, die op een vreemde manier eerder puurheid uitstraalden dan onverzorgdheid. ‘Goed dan,’ ging ze verder, ‘jij bent ook geen... Kamiel.’ Ze pauzeerde even, terwijl ze hem recht in de ogen keek. Toen zei ze: ‘Maar jij bent een Felix.’ Hij was nog altijd te verbouwereerd om iets te zeggen. ‘Jij bent een Felix, toch?’ herhaalde ze. Ze had zulke stralende, hoopvolle ogen. Hij knikte, aarzelend. Ze slaakte een kreetje van blijdschap en kuste zijn hand.

Zo was het begonnen.

Pas twee dagen later durfde hij te bekennen dat hij eigenlijk toch Leo heette. ‘Ja, Felix, het zal wel,’ antwoordde ze lichtvoetig, ‘dat zeggen ze allemaal.’ Hij wist niet eens of ze hem écht niet geloofde, of dat ze gewoon niet wilde dat hun sprookje toen al werd doorprikt.

De volgende maanden waren alsof ze niet waar waren, zo mooi. Hij kon voor zijn ouders de schijn hooghouden dat hij volop werk aan het zoeken was, zodat ze hun zoon nog wat centen bleven toesteken, die enkele keren dat hij nog naar huis ging. Zij had al een tijdje het contact met haar ouders verbroken en verdiende de kost in het café van een al wat oudere vriend genaamd Flamidianus, waarboven ze ook de zolderverdieping huurde.

Ze was totaal anders dan elk meisje dat hij al ooit was tegengekomen. Dan iederéén die hij al ooit was tegengekomen. ‘Prettig gestoord’ is een omschrijving die de tooghangers, postbodes of beenhouwers die haar soms ontmoetten desgevraagd zouden bovenhalen om haar te typeren, maar wie haar heel goed kende (maar wie kende haar heel goed?) zou weten dat het subtieler was dan dat, complexer ook. Alsof ze perfect wist wat normaal was en wat niet, maar ervoor koos om te doen alsof ze geen idee had. En dat ook dát waarschijnlijk maar een indruk was. Ze trok zich daarbij zo weinig aan van wat anderen van haar dachten dat ze – zo leek het – altijd helemaal zichzelf was, helemaal écht en puur. Maar tegelijkertijd deed ze dat soms zo ostentatief dat het juist krampachtig werd, geforceerd, een laagje vernis van wilde onbezonnenheid over het keurslijf van de welopgevoede meid. Terwijl ook dat, alweer, misschien alleen maar een indruk was. Hij kon er de vinger niet op leggen.

Maar wat hij wel wist, was dit: zij was volstrekt uniek, en elke seconde die ze samen mochten doorbrengen was spannend en sensueel en hilarisch en een tikkeltje verontrustend tegelijk. Hij zou ze nog intenser hebben gekoesterd, als hij had geweten dat er hun maar zestien miljoen drieënvijftigduizend negenhonderddrieëntachtig gegund waren, en dat het daarna onherroepelijk voorbij zou zijn.

Alhoewel, vanaf wanneer is iets écht onherroepelijk voorbij?

seconde vierhonderdtweëndertigduizend zeshonderdvierentwintig:

Hij: ‘Jij bent zó mooi, dat het niet anders kan dan dat de duizend knapste vrouwen ter wereld ter plekke verschrompelden op het moment dat jij werd geboren. Dat is namelijk de Wet van Behoud van Schoonheid, die bepaalt dat de totale hoeveelheid schoonheid in het universum altijd en overal constant moet blijven.’

De wiet was scherp en intens. Ze lagen languit op het tapijt van haar zolderkamertje, dat al een voorschot leek te nemen op de ochtendnevel, enkele uren later.

Zij: 'In het universum? Dat is me toch wat te gigantisch, hoor, om zo'n algemeen geldende wetten over af te kondigen.' Ze ging rechtop zitten. Er viel wat as van haar borsten. 'En daarbij, als die wet van jou geldt, zou het dan ook niet veel logischer zijn dat, altijd als er ergens een nieuwe portie schoonheid aan het systeem moet worden toegevoegd, er dan bij miljarden mensen overal ter wereld een superklein, bijna onzichtbaar deeltje schoonheid verdwijnt? Zou dat misschien niet de reden kunnen zijn waarom iedereen bij het ouder worden elke dag een heel klein beetje lelijker wordt? Zodat er elke dag ook weer gloednieuwe, mooie mensjes kunnen bijkomen?'

Hij: 'Misschien. Al denk ik niet dat iedereen lelijker wordt met de jaren.'

Zij: 'Dat kan best zijn. Maar je mag wat jij *denkt* nooit verwarren met wat daadwerkelijk *is*. Dat staat daar helemaal los van.' Ze trok nog eens diep van de meesterlijk gerolde joint. 'Snap je? Alles is wat het *is*, en dat is niet noodzakelijk wat wij *denken* dat het is.'

Hij: 'In dat geval: jij *bent* mooi. En ik *denk* dat we seks moeten hebben.'

Zij: 'Correctie: dat *is* zo.'

Ze deden het voor de vierde keer die dag.

seconde één miljoen achthonderdzevenenvijftigduizend vijfhonderdveertien:

Hij: 'Wat... Wat ben je aan het doen?' Hij kon de deur maar net ver genoeg openen om zich naar binnen te wurmen.

Zij: 'Voorzichtig. Niks aanraken, wil je? En doe de deur dicht, door de tocht zou alles zomaar kunnen instorten.' Ze stond op een stoel in het midden van haar kleine zolderkamertje. Behoedzaam probeerde ze om een bloempot toe te voegen aan de bizarre installatie die ze tijdens zijn afwezigheid was beginnen te bouwen. 'Ik ben bezig aan een speciaal monument, ter ere van een speciale dag.'

Hij: 'Wat bedoel je? Welke speciale dag?'

Zij: 'Denk eens goed na. Welke dag is het vandaag?'

Hij: 'Euh, zaterdag?'

Zij: 'Bijna juist. Maar welke datum?'

Hij: 'Goede vraag. Acht september?'

Zij: 'Zes september!'

Hij: 'Zodus? Is er iemand jarig misschien?' Hij wist goed genoeg dat zij niet jarig was, en hij evenmin. 'En waarom heb je dan... Wat moet dit eigenlijk allemaal voorstellen?'

Zij: 'Zes september, van het jaar negenezestig. Snap je 't nog niet? Wacht, dan zal ik het even voor je opschrijven.'

Ze klom van haar stoel en als een spook gleed ze rond de wankele constructie de kamer uit. Gefascineerd keek hij naar het wonderlijke bouwwerk dat bestond uit alles wat ze maar had kunnen vinden: bierglazen, wijnflessen, vazen, boeken, asbakken, suikerklontjes, soepblikken, luciferdoosjes, wc-rolletjes, theekopjes, laarzen, kader-tjes, kussens, schoendozen en nog heel veel meer. Zodanig opgesteld en gestapeld dat de linkerkant van de constructie het perfecte spiegelbeeld vormde van de rechterkant. De vreemde houten knuppel met de kop van een vogel en het lijf van een slang, waarvan ze zich door de rommelmarktverkoper maar wat graag had laten wijsmaken dat hij tweehonderd jaar geleden nog van een voodoo priester in Tonga was geweest, had ze helemaal bovenaan in het midden geplaatst, zodat het geheel de geheimzinnige allure had van een heidense tempel ter ere van een of andere voorhistorische god.

Toen ze weer de kamer in kwam geschuifeld, toonde ze hem een velletje wc-papier met daarop in dik aangezette lippenstift: 6969.

Zij: 'Zie je het? Zes september negenezestig. En kijk, als je het omdraait, hupsakee: opnieuw zes-negen-zes-negen! Hoe dikwijls komt zoiets voor? En dus heb ik vandaag officieel uitgeroepen tot Internationale Feestdag van de Symmetrie!' Ze omhelsde hem terwijl ze in haar lievelingstaal in zijn oor fluisterde: '*Joyeux Fête de la Symétrie, mon amour!*' gevolgd door drie kussen, waarvan de laatste – geheel in lijn met haar symmetrische gedachtegoed – vol op de mond. Hij liet zich graag bedwelmen door haar oprechte enthousiasme en het duurde niet lang vooraleer hij obsessief meebouwde aan haar schrijn,

dat zo object na object uitgroeide tot een gespiegelde, kamervul-
lende mastodont. Toen ze eindelijk verklaarde dat *La Sacre Temple
Du Symétrie* klaar was, hadden ze zelf nog amper plaats in haar kleine
kamertje. Om het risico op aanstotingen en instortingen te minima-
liseren, klommen ze dus via haar bureautje uit haar zolderraam, om
op het dak *La Grande Joint Du Complétissement de la Sacre Temple Du
Symétrie* te delen. Dat haar Frans niet perfect was, belette haar niet
om het te pas en te onpas te spreken. Een gebrek aan woordenschat
compenseerde ze dan complexloos met een overvloed aan tongval.

seconde vijf miljoen vierhonderddrieënveertigduizend tweehonderdzeventien:

Zij: 'Ik heb iets gemaakt voor jou.'

Hij: 'Voor mij?'

Zij: 'Voor ons allebei, eigenlijk. Toen jij gisteren bij je ouders was.'

Hij: 'Hoe lief. Wat is het?'

Zij: 'Ogen toe en kleren uit.'

Hij: 'Pardon?'

Zij: 'Hup, ogen toe en kleren uit. En snel een beetje.'

Hij gehoorzaamde haar met de schroom van een toekomstige
kabinetsmedewerker.

Hij hoorde hoe ook zij haar kleren uittrok. Hoe ze een lade open-
schoof.

Het geritsel van een plastic zak.

Het geruis van stoffen.

'Niet schrikken,' zei ze, 'en ogen dichthouden.' Hij voelde hoe ze
hem iets over het hoofd trok. Instinctief stak hij zijn armen door de
veronderstelde mouwen. 'Nog eventjes wachten,' hoorde hij haar
zeggen, 'ik ben er bijna. Ga maar al liggen.' Ze duwde hem op zijn
rug. Ze neuriede iets wat op 'Je t'aime... moi non plus' moest lijken,
het subversieve lied dat ze zo geweldig vond. '*Tu vais, tu vais et tu
viens*', klonk het dicht bij zijn oor, een en al compenserende tongval.
Ze zong het op fluijstertoon, hoewel er niemand was om stil voor te
zijn. Daarna brabbelde ze enkele onverstaanbare woorden terwijl ze
drie keer tegen het bed sloeg met wat ongetwijfeld haar Tongaanse

voodoo knuppel moest zijn; bam, bam, bam! Hij vond de hele situatie ineens iets onheilspellends hebben. Want dat ze soms een beetje gek was, dat wist hij natuurlijk al langer; dat was een van de dingen die hem zo aantrokken in haar. Dat maakte haar spannend maar ook onvoorspelbaar, en misschien zelfs een tikkeltje gevaarlijk. Wat was ze toch met hem van plan? Hij durfde zijn ogen niet te openen. Hij wilde zijn ogen niet openen. ‘*Tu vais, tu vais et tu viens,*’ zong ze bezwevend, ‘*tu viens et tu vais.*’ Toen nam ze zijn lid in haar linkerhand, en ze begon het te strelen met haar rechter. Alsof ze een klein, slap hamstertje troostte.

Maar dat duurde niet lang.

‘*Oui! Paris!*’ riep ze uitgelaten nadat hij was gekomen. Hij lag nahijgend op zijn rug en kon nog altijd niet bedenken wat er precies was gebeurd. Maar hij wist wel dat hij het enorm opwindend had gevonden. Hij nam zichzelf voor om zijn ogen niet te openen totdat zij het hem zou vragen, op straffe van dodelijke teelbalkanker.

Hij: ‘Wauw, dat was... geweldig. Maar ook... raar.’

Zij: ‘Ach, mijn katertje, je begrijpt er natuurlijk niks van. Maar je hebt het zelf beslist: we gaan naar Parijs!’

Hij: ‘Ik heb het zelf beslist? Waar heb je het in godsnaam over?’

Zij: ‘Kijk dan zelf!’

Dag dodelijke teelbalkanker. Hij opende zijn ogen.

Hij: ‘Wat... Wat is dit?’

Zij: ‘Geweldig, hé! Het kostte me uiteindelijk wel meer moeite dan ik op voorhand had gedacht, maar al zeg ik het zelf: het resultaat mag er zijn. Het staat je beeldig.’

Hij richtte zich op en bestudeerde geïntrigeerd het tuniekachtige gewaad dat ze hem had aangetrokken.

Hij: ‘Maar... Waarom? En... Parijs?’

Zij: ‘Ik zal het je uitleggen, snoeziepoezie. Kijk, zie je die vier vakken?’ Ja, die zag hij. ‘Elk vak symboliseert een andere bestemming. Wacht, ik neem de spiegel, dan kan je het beter zien.’ En nog voor hij ‘Laat maar, ik trek dit ding wel even uit, het hangt verdorie vol sperma’ kon zeggen, was ze al opgestaan om de grote spiegel die ze ooit

nog van haar oma had gekregen op het bed te posteren. 'Kijk. Hier, in het eerste vak, zie je...?'

Hij: 'Euh, een windmolen?'

Zij: 'Juist! Die was nochtans het minst goed gelukt, vond ik zelf. Ik vreesde dat jij er een spoorwegovergang in zou zien, of zoiets. Maar het is dus wel degelijk een windmolen, die staat voor Amsterdam. En ja, ik weet wel dat er in Amsterdam nog amper windmolens staan, maar ik wist niet zo meteen hoe ik walletjes moest borduren. Zodus. Laat ons zeggen dat het symbolisch is.'

Hij: 'Dat het symbolisch is.'

Zij: 'Oké. Dan. In het vak ernaast zie je...?'

Hij: 'Een spoorwegovergang?'

Zij: 'De Muur! Die van Berlijn, zie je? Ik heb er een hakenkruisje op geborduurd, zodat je hem niet zou kunnen verwarren met die van China.'

Hij: 'De swastika is van oorsprong boeddhistisch, als ik me niet vergis, dus grote kans dat die ook ergens op de Chinese muur terug te vinden is. Of hindoeïstisch, dat zou ook kunnen.'

Zij: 'Maakt niet uit, wijsneus. Dit vak betekent dus Berlijn. Dan, in dit vak, wat denk je dat dit is?'

Hij: 'Ik zou durven gokken op... een dier? Zo'n Spaanse stier, misschien?'

Zij: 'Nee! Dat is de kleine zeemeermin, lieve Felix.' Wat hij ook had geprobeerd, ze was hem gewoon Felix blijven noemen. Later, veel later, beseftte hij dat dat niet eens zó ver uit de buurt was van Leo, qua katachtigheid. 'Dat vak staat dus voor Kopenhagen. Die stad had ik nochtans ook graag eens bezocht. Maahaaaaar' – met haar vingers roffelde ze op de bedrand – 'uit de officiële trekking bleek daarnet onomstotelijk dat iemand hier aanwezig een uitgesproken voorkeur vertoonde voor het vierde vak, met daarin natuurlijk...'

Ze liet een dramatische pauze. Dat het de Eiffeltoren was, dat zag hij nu ook wel. Maar stilaan begreep hij ook wat de functie was geweest van zijn bizarre gewaad. De kleine zeemeermin had ook wat van zijn spul over zich heen gekregen, maar de Eiffeltoren, die had overduidelijk de volle lading gehad.

‘De Eiffeltoren!’ maakte ze dan maar zelf triomfantelijk haar zin af. ‘En dus is het beslist: we gaan naar Parijs! *Vive Paris! Vive la France! Et vive nous!*’ En zonder zich te bekommeren om het kleverige goedje dat zo gulzig zijn Eiffeltoren bedekte, zette ze de spiegel op de grond en ging languit boven op hem liggen. Ze was nog altijd naakt. ‘Ik wist wel dat je tot over de Muur kon schieten’, fluisterde ze. ‘Ik had het stiekem gehoopt. Ik ben gek op Parijs.’ En toen, zo luid als ze maar kon: ‘*Vive nous!*’

seconde elf miljoen negenhonderdzevenentachtigduizend vierenvijftig:

Zij: ‘Bedankt, lieve Felix, om dit met mij te doen. *Un grand merci-beaucoup, mon chat-chat d’amour.*’ Ze waren samen naar Parijs gelift. Nu lagen ze op hun rug, pal onder de Eiffeltoren. Ze keken recht in het opengesperde gat van de ijzeren reus die wijdbeens boven hen stond. ‘Met mijn lief naar Parijs, dat is een droom die uitkomt. *Paris!* Ik ben nog nooit zo gelukkig geweest in al mijn levens.’ Hij had ondertussen geleerd om er niet altijd meer op in te gaan, als ze zulke dingen zei. Ze was een raadselachtig meisje. Dat maakte haar zo bijzonder. Dat, en haar fenomenale schoonheid, onder andere.

Hij: ‘Ik ook niet, mijn liefste prinses. Elke dag met jou is... hemels. Ben je zeker dat je geen engel bent? Naar hier gestuurd om de mensheid te redden, te beginnen met mij?’

Zij: ‘Ik, een engel?’ Ze overwoog in alle ernst de mogelijkheid, zo leek het. ‘Dat denk ik niet.’

Ze zwegen. Ergens boven de Seine werd al veel te vroeg vuurwerk ontstoken om 1970 te verwelkomen. Ze namen elkaars hand en zonder iets te zeggen beloofden ze om minstens tot de laatste knal samen te blijven. Hij voelde zich de gelukkigste man in de kosmos. Tot ze ineens weer iets verontrustends zei.

Zij: ‘Maar misschien heb je wel gelijk. Misschien moest ik het maar eens testen, bijvoorbeeld door van deze toren te springen. Zien we meteen of ik wegvlieg als een engel, of te pletter stort als een ordinaire homp vlees.’

Hij wist nooit heel goed hoe hij op die zwartgerande uitspraken

moest reageren. Meestal zocht hij zijn heil bij wat lichtvoetigheid. 'Daar zou ik dan toch nog eventjes mee wachten, als ik jou was. Want het zou niet de eerste keer zijn dat er zomaar een engel uit de lucht wordt geknald, met vuurwerk.'

Ze krulde zich boven op hem. 'Kijk, dat vind ik zo geweldig aan jou. Andere mensen zouden panikeren of me bezweren dat ik zulke dingen niet moet zeggen. In het ergste geval zouden ze godbetert een serieus gesprek willen aangaan over zelfmoordneigingen of schizofrenie' – ze zweeg anderhalve seconde, alsof de tape van dit moment ergens even werd gepauzeerd, en hervatte dan haar zin alsof er helemaal geen stilte was geweest – 'maar jij zegt gewoon: daar zou ik dan toch nog eventjes mee wachten.' Ze glimlachte. 'Goed dan. Ik zal er nog eventjes mee wachten. Laat me maar weten tot wanneer.'

Hij glimlachte nog breder terug, opgelucht dat het beest weer in zijn kot was gedrongen. 'Zal ik doen. Het zal sowieso een nacht zonder feestelijkheden zijn.'

Ze ging weer op haar rug liggen en neuriede een deuntje dat daarvoor nog nooit had bestaan. Hij was gerustgesteld. Zelfs met zijn ogen dicht zag hij hoe er gele en rode en blauwe bloemen in de nachtelijke Parijse lucht werden getekend.

Vive nous, dacht hij.

'*Vive nous*', antwoordde zij zachtjes.

seconde vijftien miljoen zeventhonderdvierentwintigduizend achthonderddertien:

Zij: 'Heb jij al ooit gehoord van Sint-Valentijn?'

Hij: 'Sint-Valentijn? Was dat niet die heilige die koeienvlaaien in chocoladeharten kon veranderen?'

Zij: 'Niet grappig.' Ze duwde hem een krantenartikel onder de neus, getiteld 'Sint-Valentijn, schutspatroom der geliefden', en zei: 'Hier, lees dit eens.'

Hij deed luidop wat ze vroeg:

Sint Valentijn, schutspatroon der geliefden

TER GELEGENHEID van Valentijnsdag – 14 februari – zullen weer vele mensen uit vele landen hun liefde vertolken met bloemen, speciale kaarten, versnaperingen of cadeaus.

De heilige Valentijn was een Italiaan, oorspronkelijk heiden, die later monnik werd. Verteld wordt dat deze Valentijn een voor-

treffelijk raadsman was voor allen die zijn hulp inriepen. In de verre omtrek was hij als zodanig bekend, en als mensen opgelucht en van hun zorgen verlicht vertrokken, plukte Valentijn hun een bloem uit de kloostertuin, ter afscheid. Vermoedelijk werd hij onder de regering van keizer Claudius op 14 februari 269 als martelaar onthoofd.

‘Geen wonder dat zo’n monster vroeg of laat een kopje kleiner wordt gemaakt’, probeerde hij een grapje te maken. ‘Zomaar bloemen uit de kloostertuin plukken!’ Maar zij lachte niet. Meer verontwaardigd om zo’n gebrek aan respons dan hij zelf in de gaten had, las hij al iets minder geestdriftig verder:

In herinnering aan deze Valentijn werd zijn sterfdag gevierd als ‘De dag van het goede in de mens’, waarbij in de eerste plaats werd gedacht aan de eenzamen, middels de aansporing om hen die dag met een bezoekje te verblijden, liefst vergezeld van een bemoedigend woord en/of een ruikertje bloemen.

In de loop der jaren, echter, heeft de romantiek zich meester

gemaakt van Valentijns gedenkdag. Het verhaal ging namelijk dat de monnik, bij al zijn goede daden, ook nog jonge geliefden in het geheim in het huwelijk verbond. Daaruit kwam dan weer de gewoonte voort dat verliefde mensen op deze dag de kans schoon zagen om hun liefde uit te spreken. Veler verlegenheid werd dan overwonnen, ‘omdat het mocht’ op Valentijnsdag.

Hij had er natuurlijk al van gehoord, van die Sint-Valentijn. Hij vroeg zich af waarom ze hem dat liet lezen, zoals zou blijken uit zijn volgende zeven woorden.

Hij: 'Waarom laat je me dat eigenlijk lezen?'

Zij: 'Omdat... Ik had er nog nooit van gehoord. En...' Ze stokte. 'Lees verder, wil je?'

Hij las verder, terwijl zij op haar buik in bed ging liggen:

Voor al in de Angelsaksische landen is het de gewoonte geworden op die dag elkaar met een brief, een speciaal telegram, wat bloemen of versnaperingen te verrassen. Zo worden in de Verenigde Staten jaarlijks vierhonderd miljoen valentijnskaarten verzonden. En als men weet dat de omzet der zoetwarenindustrie in verband met Sint Valentijn in Amerika het vorige jaar bijna tien miljard franken bedroeg – dat is dus meer dan veertig frank per hoofd van de bevolking – dan krijgt men een idee van de populariteit van dit aardige feest daar.

Nu komt in andere landen dit

gebruik eveneens in zwang. Maar zegt u nu niet dat het onzin is om deze dag te vieren met een bloemetje of een taart, dat Valentijnsdag alleen maar in het leven is geroepen om banketbakkerijen en bloemenwinkels rijker te maken. Want in uw hart zou u het maar wat leuk vinden 's morgens aan de ontbijttafel een toefje mimosa of een bosje tulpen te vinden, een attentie van uw echtgenoot of geliefde. Want het staat buiten kijf dat de valentijnsgroet in de vorm van snoepgoed, een mooie wenskaart of andere goede gaven een bewijs van tedere genegenheid is. En wat kan daar nu mis mee zijn?

'Ach zo, ik snap het al', begon hij. 'Jij wil natuurlijk ook zo'n toefje aan de ontbijttafel. Al zal ik dan wel eerst moeten opzoeken wat, euh, mimosa eigenlijk precies is, want...'

Ineens begon ze onbedaarlijk te huilen. Dat deed ze soms, zomaar beginnen te huilen alsof er iets verschrikkelijks was gebeurd. 'Het is... Ik vind het zo... zielig. En... ik... ik... Ik vind het gewoon niet eerlijk dat...' Ze zweeg en liet haar tranen de vrije loop. Hij wist niet wat er aan de hand was. Waarom was ze zo van slag door dat onschuldige artikel? Maar nog voor hij iets kon vragen, trok ze hem in bed, nam zijn hoofd in haar handen en begon hem hartstochtelijk te kussen. Omdat hij zo niet meteen een beter alternatief kon bedenken, kuste hij mee. Maar het was een vreemde, onwerkelijke ervaring, zeker omdat ze maar blééf doorgaan. Zodra hij zich ook maar een moment inhield, drukte ze hem nog steviger tegen zich aan en kuste hem nog

onstuimiger. Maar hij voelde dat het niet klopte, en het enige wat er in zijn hoofd omging was het vinden van de nooduitgang om eindelijk iets te kunnen zeggen als: 'Kalm even, prinses, rustig maar, ik loop niet weg. Wat is er nu toch? Je bent helemaal overstuur.'

Ze kalmeerde, een beetje. 'Ik weet het niet', zei ze uiteindelijk. Ze ging rechtop zitten. 'Ik vond het zo mooi. Dat er een dag bleek te bestaan waarop ook eens aan de eenzamen wordt gedacht. Natuurlijk, dacht ik. Natuurlijk moeten we eenzame mensen opvrolijken met een feestdag, speciaal ter ere van hen! Maar dan... Toen bleek... Toen werd zelfs die ene dag blijkbaar gekaapt door de romantiek. Door verliefde koppels. Alsof...' Ze kreeg het weer moeilijk. 'Alsof verliefde mensen nog een speciale dag nodig hebben. Verliefde mensen hebben toch elkaar? Eenzame mensen, die hebben niemand, dat is verdorie de definitie van eenzaam. Dus waarom...' Daar ging ze weer. Hij durfde niet te vragen of ze toevallig ongesteld was. In plaats daarvan snoot hij uitgebreid zijn neus.

'En als het daar dan nog bij zou blijven. Maar neen. Uiteindelijk draait het allemaal weer om geld. Zelfs de liefde is dus iets geworden om munt uit te slaan. Wat scheelt er verdomme met de wereld?' Ze hilde niet meer. 'Wat is er verdomme aan de hand met de wereld? Felix? Zeg het me. Ben ik dan de enige die dat ziet? Die dat verschrikkelijk vindt? Zeg het me! Of ben jij ook zo'n meeloper? Ben jij ook zo'n lafaard die gemakshalve de andere kant opkijkt terwijl het kapitalisme alles wat mooi is verpulvert?' Ze bleef maar doorgaan. 'Moet nu écht zelfs de liefde eraan geloven? Of vind jij misschien ook' – ze griste de krant weer van de vloer en citeerde met een bekakte burgerijstem – *'dat de valentijngroet in de vorm van snoepgoed, een mooie wenskaart of andere goede gaven een bewijs van tedere genegenheid is. En wat kan daar nu mis mee zijn?'* Ze keek hem indringend aan, alsof hij persoonlijk verantwoordelijk was voor wat de journalist had geschreven. Alsof hij Valentijnsdag persoonlijk had heruitgevonden. Hij wist niet wat te zeggen.

'Wat kan daar nu mis mee zijn?' herhaalde ze somber, en zonder op zijn antwoord te wachten klauterde ze uit het raam, om op het dak de kilte van de buitenwereld te trotseren.

Hij heeft nooit helemaal begrepen waarom ze zó overstuur was. Maar waarschijnlijk wist ze toen al dat hun einde zeer nabij was. Dat hun aggregatietoestand weldra zou stollen van een klotsend *altijdsamen* tot een brokkig *beelalleen*. Dat ze zelf heel binnenkort ook weer tot de eenzamen zou behoren. Maar dat was toch háár beslissing geweest? Of was het juist zijn zwijgende gelatenheid, na haar eruptie van verdriet, die haar definitief had doen besluiten om hem te verlaten? Om alle bruggen op te blazen? Omdat hij een van *ben* bleek te zijn, in haar vertroebelde ogen?

Allemaal vragen die de volgende dagen, weken, maanden door zijn hoofd zouden blijven spoken. Hij heeft er nooit meer een antwoord op gekregen. Hij heeft ze haar zelfs nooit nog kunnen stellen.

Toen ze weer naar binnen klom, verkleumd en ook een beetje nat, leek ze wat gekalmeerd. Hij zat nog steeds op haar bed. 'Gaat het?' vroeg hij voorzichtig. Ze antwoordde niet, deed haar kleren uit en ging bij hem liggen.

Hij had nog maar net zijn hoogtepunt bereikt, toen ze eindelijk iets zei.

'Ik heb zitten nadenken... Ik wil er graag iets aan doen.'

Hij kon niet anders dan haar nog maar eens de vraag stellen die hij haar al zo vaak had gesteld, de voorbije maanden: 'Wat bedoel je?'

Zij: 'Ik wil die uitbuiting van de liefde tegengaan. Op Valentijn.'

Hij: 'Euh, oké. En hoe had je dat willen doen?'

Zij: 'Gewoon, door die hele dag uit te roepen tot het feest van Anti-Valentijn. Door die dag, zeker díe dag, letterlijk alleen maar te leven van de liefde, en van niks anders. Door niks te kopen. Geen cent te spenderen. Niks te consumeren, behalve elkaar.'

Hij: 'Dat vind ik een mooi idee.' Hij meende het.

Zij: 'Wie weet kunnen we een soort van tegenbeweging op gang krijgen.'

Hij: 'Ik vind het een heel goed plan, echt waar.'

Hij probeerde haar te kussen, maar ze draaide haar hoofd weg.

Zij: 'Natuurlijk is het een heel goed plan. Waarom zou het geen goed plan zijn?'

Hij: ‘Euh, ik weet het niet, ik bedoel gewoon... dat ik het een heel goed plan vind.’ Hij voelde zich ineens erg onzeker naast haar, en erg bloot.

Zij: ‘Oké, dan is het dat wat we morgen zullen doen. En we vertellen het aan zoveel mogelijk mensen. Als ik nog snel een pamflet schrijf, kan Flamidianus dat zelfs nog in het café ophangen.’

Hij: ‘Ach zo, is het morgen al de veertiende? Oké, dan zul...’

Maar ze liet hem niet uitspreken.

Zij: ‘Of wacht eens even. Neen. Dat mogen we niet doen. Niet op de veertiende. Natuurlijk niet, domme oerwoudkip die ik ben. De veertiende moeten we teruggeven aan de eenzamen. We moeten morgen iemand bezoeken, voor een opbeurende babbel. En we nemen bloemen mee. Ja, dat gaan we doen. We maken van Sint-Valentijn weer de schutsheilige – of hoe noemde men dat? – van de eenzamen. En dan vieren we Anti-Valentijn op vijftien februari. Twee feesten voor de prijs van één, zoals Allerheiligen en Allerzielen.’ Ze kreeg weer wat fonkeling in haar ogen. ‘Welke heilige zou er eigenlijk gevierd worden op de vijftiende?’

Siegfried van Zweden, lazen ze op de scheurkalender. Daar hadden ze nog nooit van gehoord. Eronder stond een mopje.

Zegt de tomaat tegen het ei: ‘En, wanneer mag je uit het gips?’

Hij had erom gelachen.

Zij niet.

seconde vijftien miljoen negenhonderdzeventienduizend vijfhonderdtachtig:

Zij: ‘Ik vond het een geslaagde Anti-Valentijn vandaag, Felice. Bedankt.’

Ze waren weer uit haar dakraampje geklommen en lagen met hun rug tegen de koude pannen. Was het daarom dat haar woorden wat killer klonken dan haar boodschap zou laten vermoeden?

Hij: ‘Jij ook bedankt, lieve prinses. Ik vond het ook heel fijn.’ Hij had honger, maar verder had hij dat concept van alleen-maar-elkaar-consumeren best aangenaam gevonden. ‘En ik hoop echt dat het lukt. Dat het hele idee achter deze Anti-Valentijnsdag zal aanslaan.’

Zij: 'Ach ja.'

Hij: 'Hoezo, *ach ja*? Waarom zo berustend ineens? Je hebt het toch gemerkt: er waren nog heel wat mensen enthousiast over jouw idee.'

Zij: 'Tja. Dat zal dan wel.'

Hij: 'Wees maar zeker dat dat dan wel zal zullen.'

Zij: 'Maar... Ik weet het niet. Misschien is het allemaal wat vergezocht en... Ik weet het niet.'

Hij voelde hoe een plotse zwaarte hem bijna fysiek tegen het dak duwde. Hoe de sfeer helemaal verstijfde.

Hij: 'Maar mijn lieve prinses, zo ken ik je helemaal niet.'

Zij: 'Neen, je hebt gelijk. Jij kent me helemaal niet, zo.'

Hij, voor de zoveelste keer: 'Wat bedoel je?'

Zij: 'Gewoon. Hoelang ken je mij, en hoelang leef ik al? Dus reken zelf maar uit hoeveel jij me kent.'

Hij: 'En sinds wanneer is zoiets een simpele rekensom?'

Zij: 'En sinds wanneer is zoiets géén simpele rekensom?'

Hij: 'Ik bedoel... Er zijn mensen die vijftig jaar elke dag samen hebben doorgebracht, maar elkaar nog altijd niet kennen. Terwijl anderen na een week een band hebben alsof ze al een eeuwigheid samen zijn.'

Zij: 'Dat is onzin. Ik ben er zeker van dat mensen die al vijftig jaar samen zijn, elkaar héél goed kennen. Wat iets anders is dan dat ze een goede band hebben. Dus ja: wij hebben een goede band. Maar we kennen elkaar niet, of nauwelijks. 6/238ste, in mijn geval, om precies te zijn. Dat is tweeënhalf procent.' Het kon niet anders, of ze had die berekening al op voorhand gemaakt. Hij wist dat dit weer zo'n gesprek dreigde te worden waarbij zij met altijd maar meer irrationele argumenten een fort bouwde waartegen hij zich met zijn donzige stormrammen van redelijkheid en logica alleen maar te pletter zou lopen. Hij hield het dus op een betekenisvol zuchten.

Zij: 'Misschien moet ik gewoon maar eens leren om niet te blijven vechten voor iets wat ik toch niet kan winnen. Dat is zo vermoeiend. Ik maak mezelf kapot. Misschien is het soms even goed om het gewoon op te geven. Om het los te laten. Zeker als je zelf, diep van-

binnen, weet dat het allemaal hopeloos is. Dat de sterkste krachten uiteindelijk toch zullen winnen.'

Pas dagen later, toen hij voor de zoveelste keer die laatste gesprekken afspeelde in zijn hoofd, op zoek naar aanwijzingen, redenen, een verborgen hint, besepte hij dat ze het toen ook al over hén moet hebben gehad. Over het vergeefse gevecht met de geesten in haar hoofd die haar influisterden dat haar liefde misschien wel groot, maar toch niet groot genoeg was om haar vrijheid op te geven en bij hem te blijven. Maar op het moment zelf had hij dat helemaal niet in de gaten. Dacht hij dat ze alleen naar haar valentijnsstrijd verwees. Hij kneep dus laconiek in haar neus en fluisterde: 'Het is nooit hopeloos, prinses. Het is nooit hopeloos.'

Ze glimlachte triest en met de achteloosheid van een hond die een regenboog ziet, zei ze: 'Kijk, daar. Cassiopeia. Die trekt zich daar allemaal niks van aan.' En inderdaad, daar stond hun vertrouwde scheve W weer te schitteren aan de hemel.

'Wist je trouwens dat de letter W pas in de zevende eeuw is uitgevonden?' Ze klonk als bij toverslag weer luchtig. Neen, dat wist hij niet, net zomin hij wist of ze zulke dingen ter plekke verzon of dat ze de waarheid sprak. Maar hij kon weer wat ontspannen, de gestolde donkerheid sublimeerde, en zonder verder nog iets te hoeven zeggen staarden ze naar de stralende sterren, zoals ze al zo dikwijls eerder hadden gedaan.

'Zo'n sterrenbeeld,' verbrak zij uiteindelijk toch weer de stilte, 'daar ben ik jaloers op. Ik zou best ook een Cassiopeia willen zijn.'

Hij, alweer: 'Hoe bedoel je?'

Zij: 'Die complete onverstoortbaarheid. Wat er ook gebeurt, altijd trekt Cassiopeia voorbij. Al miljoenen jaren, elke dag opnieuw. Zelfs al zou de aarde in brand staan en zou er geen enkele mens meer overblijven om haar te bewonderen, dan nog zou ze elke dag verschijnen alsof er helemaal niks aan de hand is. Omdat het haar allemaal niks kan schelen.'

Hij: 'Ja, maar dat kan je eigenlijk niet met zekerheid zeggen. Weet je nog dat we het eens hebben opgezocht? Die meest heldere ster daar, bijvoorbeeld, die staat meer dan tweehonderd lichtjaren hier-

vandaan. Dus als die de voorbije tweehonderd jaar zou zijn ontploft, dan zouden wij het nu nog eens niet weten.'

Zij: 'Pff, dat is flauw. Wat je niet kan weten, dat kan je niet weten. Dat zijn hypothesen waar we niks mee zijn. Dan zou ik evengoed kunnen zeggen dat wij misschien ook niet echt bestaan, maar dat we allemaal gedroomd worden door de Zunkerpidische Kolokor, een gigantisch meerdimensionaal wezen waarvan we óók niet weten wat het is en of het eigenlijk wel bestaat.'

Hij: 'Ja, maar ik bedoel eigenlijk gewoon dat het licht van die ster tweehonderd jaar nodig heeft om...'

Zij: 'Ik weet best wat jij bedoelt. Jij wil alle zekerheden wegnemen. Terwijl ik juist op zoek ben naar zekerheden.'

Daar gaan we weer, dacht hij. Haar luchtigheid was vluchtig als methylisocyaan. 'Ik zie je graag, dat is alvast een zekerheid.'

Zij: 'Ach, mijn lieve Felix, als er één terrein is waar er geen zekerheden bestaan, dan is het de liefde.'

Hij: 'Toch wel. Ik kan met honderd procent zekerheid zeggen: ik zie je graag.'

Zij: 'Hier en nu, ja. Maar wat betekent dat? Niks. Zie, het is alweer gepasseerd.'

Hij: 'En morgen ook. En volgende week. En volgende maand ook.'

Zij: 'Niet liegen. Dat kan je niet met zekerheid weten. Want wat *is* hangt niet af van wat jij *denkt* dat het is, weet je nog?'

Hij: 'Kan zijn. Maar toch *is* het zo. En volgend jaar ook. En binnen tien jaar ook.'

Zij: 'Oké.' Ze pauzeerde met gesloten ogen, alsof ze een vallende ster had gezien en even moest nadenken over haar wens. 'Oké, prima. Daar houd ik je aan.' Haar glimlach bevatte zelfs weer een sprankel vrolijkheid.

Hij: 'Euh, natuurlijk. Daar mag je me aan houden.'

Zij: 'Ja, dat mag ik zeker. Laat dat dan mijn zekerheid zijn. Geef me je hand.' Hij deed opgelucht wat ze vroeg. Ze aaide zijn hand, alsof het een klein, lief hamstertje was. Toen kneepte ze het hamstertje dood.

Hij: 'Auw.'

Zij: 'Knijp maar terug, zo hard als je kan. Zodat we elkaar voelen. En ondertussen zweren we een eed.' Hij kneep, maar niet zo hard als hij zou kunnen. Hij wou haar geen pijn doen.

Zij: 'Zeg me na: ik beloof.'

Hij: 'Ik beloof.'

Zij: 'Met alle zekerheid die ik in mij heb.'

Hij: 'Met alle zekerheid die ik in mij heb.'

Zij: 'Dat ik exact binnen tien jaar.'

Hij: 'Dat ik exact binnen tien jaar.'

Zij: 'Jou zal omhelzen.'

Hij: 'Jou zal omhelzen.'

Zij: 'En zal zeggen dat ik van je hou.'

Hij: 'En zal zeggen dat ik van je hou.'

Zij: 'Tot in de eeuwen der eeuwen, amen.'

Hij: 'Tot het einde der tijden, amen.'

Daarna kneep ze zo hard dat hij bijna weer een pijnkreetje slaakte, maar in plaats daarvan kneep hij op zijn beurt terug, zo hard als hij maar kon.

Ze kreeg er tranen van in haar ogen.

seconde zestien miljoen honderdveertigduizend driehonderdzestig:

En toen was ze weg. Gewoon, weg. Niemand wist waar ze heen was. Zelfs Flamidianus niet. 'Nee, echt, ik weet van niks. Vanmorgen vond ik alleen dit briefje op de toog.'

Lieve Flamidianus,

Sorry dat ik niet meer kom werken. Er ligt nog voor een halve maand huurgeld op het tafeltje boven. Zeg tegen Felix dat het me spijt, maar dat de Zunkerpidische Kolokor wakker is geworden. En dat ik hem op 15-02-1980 wil omhelzen. Dat is een zekerheid. Misschien was hij toch het vechten waard. Maar ik kon het niet, net zomin ik hem een afscheidsbrief kon schrijven. De woorden die ik daarvoor nodig had, bleken gewoon niet te bestaan.

*Het beste nog aan iedereen.
En het nog betere aan alle Leo's ter wereld.
Het is een voorrecht jullie te mogen missen.*

Anael

Nog elf minuten. Het perszaaltje van het kabinet van de minister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting is al aardig volgelopen. Leo heeft een keurig gestreken hemd aangetrokken. In tegenstelling tot zijn andere collega's draagt hij een strikje in plaats van een das. Een stuip trekking van de opstandigheid die hij ooit zo parmantig als de zijne had omarmd, maar die toch vooral een afkooksel van de hare was geweest.

'Nog dertien minuten', hoort hij zijn kabinetschef declameren. 'Heeft iemand de micro's al getest? Leo?' Neen, hij heeft de micro's nog niet getest. 'Ja, natuurlijk', antwoordt hij nonchalant. Opstandigheid, in futiliteiten.

'Als iedereen is gezegend met spijs en drank, dan mogen jullie plaatsnemen.' Eddy-van-de-receptie is door Johny-de-kabinetschef aangeesteld als verantwoordelijke voor de catering. Hij heeft gezorgd voor toepasselijke versnaperingen, die hij voor de gelegenheid heeft voorzien van labels met in schoolse sierschriftletters *Schone Wolken* (bloemkool), *Onbemeste Akkers* (toastjes met boerenpaté en peterse lie) of *Gezuiverd Water* (mineraalwater). Daarnaast moet Eddy ook toezien op het stipte verloop van de persconferentie, of toch minstens de start daarvan. Want ingebakken discipline, weet ook Johny, verdwijnt niet zomaar uit een Duitse mentaliteit, ook niet na zoveel jaren. Eddy-van-de receptie heet namelijk niet Eddy, maar Eduard. Meer dan twintig jaar geleden bracht een banale liefde hem naar Vlaanderen, waar hij zich integreerde alsof hij eigenlijk altijd al een Vlaming was, per ongeluk geboren in het lichaam van een Duitser. Dat hij het uiteindelijk schopte tot hoofdreceptionist van een heus

ministerie, vindt Eddy/Eduard wat inburgering betreft trouwens het bereiken van het hoogst bereikbare, en hij vervult die taak met een plichtsbewustheid die ondertussen al lang bij wet verboden had moeten zijn voor Duitsers.

‘Komaan, beste mensen. Die stoelen bijten niet, hoor, zolang je geen al te bruuske bewegingen maakt.’ Eddy-van-de-receptie heeft de unieke gave om tegelijkertijd ontwapenend en streng te zijn. Dat helpt om mensen te laten gehoorzamen zonder hun dat gevoel te geven, dus nog geen tien minuten later zit iedereen, behalve natuurlijk de cameraploegen die door maar liefst twee nieuwsredacties naar deze persconferentie zijn uitgestuurd en die zich elk in een andere hoek van het zaaltje hebben opgesteld. Johnny tikt met zijn rechterwijsvinger drie, vier keer op de microfoon en alhoewel dat gepaard gaat met de doffe, versterkte plop-plop-plop-geluiden die men daar bij mag verwachten, kan hij het niet laten om ook nog enkele *test-one-two*'s door de boxen te jagen. Gerustgesteld begint hij aan de inleiding zoals die vanmorgen nog is doorgenomen.

‘Goed, dan kunnen we beginnen, zeker? Iedereen is er, zie ik’,

gevolgd door

‘Of neen, er mankeert blijkbaar toch nog iemand’,

gevolgd door

‘Nochtans heeft die iemand zijn liefste vrouwtje plechtig beloofd dat ze hem vanavond, na al die weken waarin hij van ’s morgens tot ’s nachts op het kabinet aan het werk was, eindelijk weer zal kunnen zien’ – de timing van de pauze is bijna perfect – ‘als ze straks tenminste naar het nieuws wil kijken.’ Enkele journalisten gniffelen en Leo gniffelt plichtsbewust mee. Hij haat plichtsbewust meegniffelen. Johnny glundert van goedgevondenheid. ‘En omdat ik niet zou willen dat er op deze dag van de liefde echtelijke beloftes gebroken moeten worden, zullen we hem er maar snel bij halen, stel ik voor. Ik geef dus graag het woord aan Zijne Excellentie, de minister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting.’

De minister, die gewoon aan de zijkant van het zaaltje stond te wachten, begroet de aanwezigen nu officieel en bedankt Johnny met een slap grapje voor zijn introductie. Opnieuw lacht Leo mee, althans

aan de buitenkant. Dan citeert de minister de quote uit het zogenaamde Brundtland-rapport, die de kabinetsmedewerker eergisteren nog snel aan de inleiding heeft toegevoegd, en daarmee is de persconferentie begonnen.

Leo luistert nog maar met een half oor, want hij weet wat er gaat komen. Hij kent de tekst van de minister beter dan de minister zelf.

DE MINISTER:

“... wil dus een duurzaam en kwalitatief milieubeleid voeren. Dat duurzaam heeft, baba, niets met centen te maken – al zijn er natuurlijk aanzienlijke kosten aan verbonden, maar daarover straks meer – maar staat voor continuïteit en een planmatige aanpak op lange termijn. Het objectief is om binnen tien jaar...”

‘Binnen tien jaar’, hoort Leo de minister zeggen, en meteen grijpt Twijfel hem naar de keel, nipt die dicht zodat hij bijna hoorbaar naar adem moet happen en ramt dan brutaal Stop Er Toch Mee door zijn strot. Want als tien jaar al ‘lange termijn’ is, wat dan te denken van twintig jaar? Twintig jaar! Zonder een woord, een teken van leven, een blik van haar bestaan, ergens op deze bol. Twintig jaar, zonder ook maar iets om de hoop te rechtvaardigen dat zijn prinses hem niet vergeten is. Dat zij nog aan hem denkt, zoals hij aan haar denkt: als de liefde van zijn leven.

Eerst had hij het zelfs niet eens in de gaten. Dacht hij dat het normaal was, dat ontembare liefdesverdriet, nadat zij hem zonder aankondiging had verlaten – zomaar, floep, ineens weg. En het wás ook normaal. Maar toen het na drie, vier, acht maanden juist erger, heviger, pijnlijker begon te worden in plaats van beter, zachter, milder, toen realiseerde hij zich dat het wellicht niet normaal was, en dat het misschien zelfs nooit meer zou slijten. Dat er met haar verdwijnen iets van hemzelf was weggesneden, een deel dat was beginnen te groeien zodra hij haar had leren kennen. Iets in zijn hoofd, of zo, een gloednieuw hersenkwabje misschien, waarin onbekende geluksstoffen werden aangemaakt wanneer hij bij haar was. Die productie werd

abrupt en zonder waarschuwing lamgelegd, en hij voelde zich elke dag miserabeler dan de vorige. Zijn leven was weer saai en voorspelbaar en zonder liefde. Hij was weer de kabinetmedewerker-in-spe die hij eigenlijk altijd al was geweest.

En zoals een weggesneden tumor soms toch weer begint te woekeren tot iets anders, iets groters, iets uitgezaaiders, zo begon de brutaal geamputeerde verliefdheid voor het meisje dat ze was in de loop der jaren te woekeren tot een allesdoordringende, diepe, geïdealiseerde liefde voor de vrouw die ze ondertussen moest zijn. Dat hij sindsdien nooit meer iemand ontmoette die zelfs maar in haar buurt kwam – grappig en begaan en origineel en oprecht en gulzig en passioneel en oh zo mooi – sterkte hem elke dag opnieuw in het besef dat zij wel degelijk De Ware was.

De Ware is.

Hij kijkt naar de journalisten. Wat zullen zij van hem denken, straks? Dat hij zich voor schut zet, dát zullen ze denken. En ze zullen gelijk hebben. Hij zal zich belachelijk maken. De interviewer zal hem eerst beleefd vragen om ermee te stoppen, en daarna geërgerd. De minister zal hem eerst vriendelijk verzoeken om zich afzijdig te houden, en daarna boos. Johnny zal zich ermee bemoeien, en ten slotte zal het de beurt zijn aan Eddy-van-de-receptie om met veel misbaar te zuchten dat hij niet begrijpt waarom Leo het grote moment van hún minister zo naar de vaantjes wil helpen, met die aandachtszoekertij. ‘Jij bent net als die *verdammte* Fuchs,’ zal hij hem vervloeken, ‘een profiteur van andermans glorie’, daarmee verwijzend naar poolreiziger Arved Fuchs die – zo kon Eddy het de voorbije weken niet laten om uitgebreid te delen met zijn collega’s – zichzelf schaamtelos in de schijnwerpers had gewurmd ten koste van zijn expeditiepartner Reinhold Messner, een avontuur waarover het Duitse weekblad *Der Spiegel* wekelijks verslag had uitgebracht zodat Eddy/Eduard met stijgende verbazing had gelezen hoe de ene de andere bijna eigenhandig over het ijs had moeten slépen ‘omdat die Fuchs er blijkbaar zomaar van uitging dat het zou volstaan om zich in het spoor van Messner te nestelen om *am Ende* als grote poolheld te wor-